

RIGSBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 12. november 2009

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Inatsisartuts efterårssamling onsdag, den 11. november 2009.

Inatsisartut behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 97:

Forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingslov om fiskerifinansieringspulje.

(Medlem af Naalakkersuisut for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

(3. behandling)

Forslaget blev enstemmigt og endeligt vedtaget.

Punkt 100:

Forslag til Inatsisartutforordning om ændring af Landstingsforordning om førtidspension.

(Medlem af Naalakkersuisut for Sociale anliggender)

(3. behandling)

Forslaget blev enstemmigt og endeligt vedtaget.

Punkt 92:

Forslag til: Inatsisartutforordning nr. xx af xx, xx 2009 om ændring af landstingsforordning om folkeskolen.

(Overdragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning til kommunerne)

(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

(2. behandling)

Forslaget blev enstemmigt vedtaget og overgår til 3. behandling i den foreliggende form.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqquataa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

Punkt 117:**Forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingslov om konkurrence.**

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

(2. behandling)

Forslaget blev enstemmigt vedtaget og overgår til 3. behandling i den foreliggende form.

Punkt 123:**Forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingslov om afgift på rejer.**

(Medlem af Naalakkersuisut for Finanser)

(2. behandling)

Til 2. behandlingen forelå en udvalgsbetænkning med flertalsindstilling om vedtagelse.

Ved afstemning blev forslaget vedtaget og overgår til 3. behandling i den foreliggende form.

Punkt 44:**Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge ændringsforslag til Landstingsforordning nr. 3 af den 7. maj 2007 om alderspension, hvor det foreslås, at den efterladte i forbindelse med et dødsfald hos et pensionistpar modtager afdødes pension de efterfølgende to måneder efter dødsfaldet.**

(Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit)

(2. behandling)

I en betænkning fra socialudvalget indstilles forslaget vedtaget med et ændringsforslag fra udvalget, hvorefter forslaget tillige vil omfatte førtidspensionister.

Naalakkersuisut lovede i 2010 at fremlægge ændringsforslag til reglerne om alderspension og førtidspension. Ved afstemning blev beslutningsforslaget herefter endeligt vedtaget.

Punkt 55:**Beslutningsforslag til Inatsisartut om at pålægge Naalakkersuisut senest til forårssamlingen 2010 med virkning fra 2011 at fremlægge et ændringsforslag til Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension, hvorefter alderspensionen ikke skal kunne reduceres som følge af samlevers eller ægtefællens indkomst, foruden at alderspensionens højeste grundbeløb skal gælde for alle, uanset om man er enlig, samlevende eller gift.**

(Siumutgruppen i Inatsisartut)

(2. behandling)

Ved 1. behandlingen opnåede forslaget ikke tilslutning og det blev henvist til 2. behandling uden mellemliggende udvalgsbehandling. Ved afstemning blev forslaget forkastet ved 2. behandlingen.

Punkt 59:

Beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut senest til forårssamlingen 2010 at fremlægge et ændringsforslag med virkning fra 2010 til Landstingsforordning nr. 4 af 7. maj 2007 om førtidspension, hvorefter grundbeløbet for enlige førtidspensionister fastsættes til det samme beløb som der i dag ydes til enlige alderspensionister, som modtager højeste grundbeløb, foruden at førtidspensionens grundbeløb ikke kan reguleres på grund af ægtefællens eller samlevers indkomst.

(Siumutgruppen i Inatsisartut)

(2. behandling)

Ved 1. behandlingen opnåede forslaget ikke tilslutning og det blev henvist til 2. behandling uden mellemliggende udvalgsbehandling. Ved afstemning blev forslaget forkastet ved 2. behandlingen.

Punkt 8:

Forslag til Landstinglov om tillægsbevilling for 2008.

(Medlem af Naalakkersuisut for Finanser)

(2. behandling)

Et enigt finansudvalg indstillede forslaget til vedtagelse. Naalakkersuisut foreslog et ændringsforslag vedrørende børnetilskud, som ikke er reguleret i forbindelse med det forelagte. Et enigt Inatsisartut stemte for forslaget under 2. behandlingen.

Punkt 43:

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges at indlede forhandlinger med den danske regering med det formål at styrke samarbejdet mellem det danske og det grønlandske politi omkring bekæmpelsen af brug af og handel med euforiserende stoffer i Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Forslagsstilleren gjorde gældende, at en undersøgelse har vist at der er et stort forbrug af euforiserende stoffer - særligt blandt de unge - i Grønland, og at der er brug for en målrettet og langsigtet indsats. Forslagsstilleren mener, at det er politiets opgave og at det muligvis er personalemangel hos politiet både i Grønland og i Danmark, som er årsagen til en utilstrækkelig indsats.

Formanden for Naalakkersuisut mente, at ansvaret ”hviler både på Grønlands Selvstyre og på Grønlands Politi.” Selvstyrets forebyggelsesafdeling *PAARISA* varetager den forebyggende og sundhedsfremmende indsats, og misbrugscenteret *Qaqiffik* giver tilbud om behandling, medens Politiet har redegjort for målrettet kontrol i samarbejde med skattestyrelsen, SKAT i Danmark samt lufthavnskontrol både i Kastrup og Aalborg. I 2008 blev beslaglagt 43 kg hash, og en enkelt sag med 118 kg i 2009 vil få gennemsnittet til at ligge væsentligt over niveauet de sidste år, når året gøres op. Naalakkersuisut følger nøje indsatsen og vil om nødvendigt stille krav til forbedringer af indsatsen ved henvendelse til rigsmyndighederne om eventuelle yderligere tiltag på området.

Inatsisartut udviste i det store og hele enighed om at være imod euforiserende stoffer og enighed om at bekæmpe disse. Der var ingen stemmer mod forslaget, som vil blive behandlet i udvalg inden 2. behandlingen.

Punkt 103:

Beslutningsforslag om at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte ændringsforslag til Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen, således at engelsk-undervisning, i lighed med danskundervisningen, indgår som fag i fagområdet sprog på Atuarfitsialaks yngste trin med start på 1. årgang.

(Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen, Siumut)

(1. behandling)

Ruth Heilmann forelagde på vegne af Doris Jakobsen forslag om, at engelskundervisning skal indføres i lighed med danskundervisning.

Der udspandt sig en længere debat om mangel på engelsklærere, fordelene ved at tale det engelske sprog, hjemmestyrets sprogkrav om dansk og grønlandsk samt selvstyrelovens hovedvægt på det grønlandske sprog. Kun Siumut var for forslaget, medens de øvrige ikke engang ønskede udvalgsbehandling. De var enighed om, at fremmedsprogsundervisningen skal fremmes, men en grundig og indgående undervisning af modersmålet må gå forud for fremmedsprogsundervisningen og derigennem danne et solidt grundlag for elevernes videre læring og udvikling.

Naalakkersuisut gjorde endvidere opmærksom på, at kommunerne allerede har hjemmel til at introducere engelsk tidligt, hvis der skulle være ønsker herom lokalt. Ligeledes tilbydes engelskkurser på Ilisimatusarfik og i udlandet i samarbejde med EU-programmet Comenius og PILGRIMS England.

Forslaget blev henvist til 2. behandling uden mellemliggende udvalgsbehandling.

Punkt 7:

Forslag til finanslov for 2010.

(Medlem af Naalakkersuisut for Finanser)

(2. behandling)

Naalakkersuisuts forslag til finanslov for 2010 (FFL 2010) blev behandlet 1. gang den 29. og 30. september 2009. Efter 1. behandlingen overgik forslaget til behandling i Inatsisartuts finansudvalg. Et flertal i finansudvalget indstiller lovforslaget og alle Naalakkersuisut's ændringsforslag til vedtagelse. Et mindretal i finansudvalget – repræsenterende oppositionspartierne – indstillede et antal af disse ændringsforslag forkastet. Finansudvalget undlod i betænkningen som sådan at tage stilling til FFL 2010.

Fra finansudvalgets betænkning kan det nævnes, at Naalakkersuisut omtaler forslaget til finanslov for 2010 som moderat ekspansiv. Finansudvalget tilkendegiver i forlængelse heraf bl.a.:

I den aktuelle økonomiske situation forekommer det ikke Finansudvalget urimeligt, at der føres en moderat ekspansiv finanspolitik m.h.p. at fastholde beskæftigelsen og begrænse risikoen for en større tilbagegang i økonomien.

Der er dog også grund til at være opmærksom på Selvstyrets gældsforpligtelser. De iøjnefaldende DAU-underskud i disse år udhuler landskassens ubundne likviditet mærkbart. Naalakkersuisut har således udmeldt, at der påregnes optaget udlandslån på op til 600-800 mio. kr. i løbet af perioden 2010-2013. Lånet påregnes optaget med en forholdsvis kort løbetid på måske 5-8 år og efterfølgende refinansieret. Finansudvalget kan med nogen tøven tilslutte sig denne låneoptagelse, da der ikke ses andre politisk bredt acceptable muligheder for at opretholde det ønskede investeringsniveau særligt indenfor vandkraftområdet, uden at de offentlige kerneydelser indenfor en række områder reduceres yderligere. Udvalget finder dog også grund til at påpege, at Naalakkersuisut bør have som klart prioriteret mål, at Selvstyret atter skal blive selvfinansierende indenfor en så vidt muligt begrænset årrække m.h.p. at skabe reelt økonomisk råderum til f.eks. hjemtagelser af forvaltningsområder fra Staten eller serviceforbedringer for borgerne.

...

Naalakkersuisuts samlede ændringsforslag til Inatsisartut 2. behandling af finanslovsforslaget for 2010 vil i 2010 forringe det budgetterede Drifts-, Anlægs- og Udlånsresultat, DAU-saldoen, med 28.905.000 kr.

De samlede DAU-virkninger af ændringsforslagene fremgår af nedenstående tabel.

	FFL 2010	BO 2011	BO 2012	BO 2013
	(1000 kr.)	(Mio. kr.)	(Mio. kr.)	(Mio. kr.)
DAU – Oprindeligt finanslovsforslag	225.600.000	122,5	138,1	27,2
DAU – ændring via ændringsforslag	28.905.000	35,2	35,2	35,2
Ny DAU	254.505.000	157,7	173,3	62,4

Finanslovens resultat vil således være et underskud i 2010 på 254,5 mio. kr.

Finansudvalgets samlede betænkning samt bilag hertil kan hentes på:

http://www.inatsisartut.gl/documents/samlinger2009/pkt7_EM2009_FFL2010_2beh_BET_dk.pdf

Naalakkersuisut fremhævede i sin besvarelse, at ændringsforslagene til 2. behandlingen primært vedrører udmøntning af drifts- og anlægsreserver, herunder udmøntningen af en reserve på 25 mio. kr. årligt til særlige initiativer inden for børne- og ungeområdet.

I deres ordførerindlæg var Inuit Ataqatigiit (IA), Demokraterne og Kattusseqatigiit Partiiat (landsstyrekoalitionen) positive overfor Naalakkersuisuts forslag til finanslov, mens Siumut og Atassut i deres ordføreroplæg havde en række krav til Naalakkersuisut og Naalakkersuisuts forslag til finanslov.

IA anser det for positivt, at der primært sigtes på besparelser på administration og på en omprioritering af midler, og at den enkelte borger ikke forventes at blive ramt voldsomt af de planlagte besparelser. *IA* nævnte i sit ordførerindlæg en række kerneområder, som bør prioriteres: handicapområdet, den eksisterende bygdepulje, oprettelsen af *Illuut A/S*, bevarelse af tilskud til folkeskolens ældste elever. Endvidere ønsker *IA* et skærpet fokus på overdragelse af opgaver fra selvstyret til kommunerne.

Siumut fremhæver partiets forslag om at omdanne *Nukissiorfiit* til et aktieselskab og derved på kort sigt frigive midler i *Landskassen*. Derudover fremsætter *Siumut* bl.a. krav om at der afsættes 75 mio. kr. til etablering af en erhvervsgarantifond samt at pensionsordningerne for førtidspensionister og alderspensionister sidestilles.

Demokraterne priste *Naalakkarsuisut* for deres forslag vedrørende etablering af *Illuut A/S* til realkreditsfinansiering af nye boliger, men ønsker at skabe opmærksomhed om omfanget af borgernes gæld til det offentlige. Denne ligger på over 900 mio. kr. pr. august 2009. Derudover støtter *Demokraterne* op om *Naalakkarsuisut*'s fokus på uddannelsesområdet og udredningsarbejdet vedrørende privatisering af selvstyrejede selskaber.

Atassut henholder sig kritisk til *FFL 2010* og stiller en række krav til særskilte hovedkonti.

Kattusseqatigiit Partiiat støtter *FFL 2010* og bemærker kort, at partiet er glad for, at *Naalakkarsuisut* for alvor har påbegyndt dialog med de danske politikere om rengøring af skrald i *Thuleområdet*.

I forbindelse med behandlingen af *FFL 2010* udtalte *Siumut* og *Atassut* mistillid til først Medlem af *Naalakkarsuisut* for Boliger, Infrastruktur og Trafik *Jens B. Frederiksen* grundet dennes besvarelse af et spørgsmål vedrørende hvorvidt der forelå aftale med storkommunerne om etablering af *Illuut A/S*, og siden til hele *Naalakkarsuisut*. Mistillidsdagsordnerne blev afværget ved ændrede dagsordner. Medlemmer af *Inatsisartut* fra *Siumut* og *Atassut* udvandrede fra salen forud for afstemning af ændringsforslagene til *FFL 2010*.

Ved afstemningerne vedrørende forslag til finanslov 2010 var der tilslutning til samtlige ændringsforslag. Forslaget blev henvist til behandling i *Inatsisartut*'s finansudvalg forud for 3. behandlingen.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne